

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs,
Godātie deputāti!
Ļoti cienījamā Ministru prezidentes kundze,
Ļoti cienījamā ārlietu ministres kundze,
Ekselences, kolēģi!

Vispirms **vēlos apsveikt mūsu diplomātus** Latvijas starptautiskās atzišanas jeb *de iure* dienā, kas ievadīja šo ārpolitikas nedēļu. Izcilā ārpolitikas vizionāra Zigfrīda Annas Meierovica idejas šodien ir īpaši svarīgas. Starptautiskie notikumi mainās strauji, un **mums jāspēj rīkoties ātri un drosmīgi**, īstenojot savas ārpolitiskās izvēles.

Šogad pārmaiņu vējš pūš vēl straujāk nekā 2025.gadā. Pagājušā gada runā uzsvēru, ka mūsu ārpolitikā nepieciešama lielāka apņēmība. Iepazīstoties ar ministres sagatavoto ziņojumu secinu, ka atsevišķās jomās panākts progress, bet citās jomās mums visiem Eiropā joprojām pietrūkst jaudas un izlēmības. Šajā starptautisko satricinājumu laikā es vēlos īpaši uzsvērt ārlietu dienesta nozīmi. Latvijas diplomāti vienmēr ir bijuši fundamentāla Latvijas drošības sastāvdaļa. Diemžēl, šī profesija ne vienmēr tiek pienācīgi novērtēta no valsts puses. **Tas ir jāmaina.**

Mums joprojām nav nevienas diplomātiskās pārstāvniecības Latīņamerikā. Arī Āfrika un Dienvidaustrumāzija ir vēl neapgūti reģioni, lai gan tur aizvien vairāk izvērsas mūsu uzņēmēji. Lai gan man nepatīk to darīt, mēs bieži salīdzinām sevi ar Igauniju. Mēs abas esam nelielas valstis ar stipriem cilvēkiem un nelokāmu garu. Tomēr, mūsu ziemeļi kaimiņi arī spiedīgos budžeta apstākļos apzinās diplomātijas nozīmi un **plāno atvērt piecas jaunas vēstniecības**. Mēs tā vietā tieši pretēji - samazinām izdevumus ārlietu dienestam. Valdībai jau šobrīd jāstrādā, lai šo **nepilnību novērstu** nākamā valsts budžeta sagatavošanas laikā.

Karš Ukrainā skaidri parāda, ka **drošības un aizsardzības vērtība ir būtiski augusi**. Tās svars tagad ir nevis 2%, bet vismaz 5% no mūsu IKP. Nozīmīgi, ka alianses lielāko partneru mudinātiem - NATO ietvaros izdevās vienoties par šo vēsturisko lēmumu aizvadītajā samītā Hāgā. **Mēs visi būsim lielākā drošībā**, ja arī mūsu partneri savā aizsardzībā investēs vairāk. Nākamais solis – pierādīt alianses partneriem, ka **aizvien lielāka daļa no NATO izdevumiem ir jāvelta austrumu flanga**, kas robežojas ar agresoru, aizsardzībai.

Saeimas **priekšsēdētāja loma ārpolitikā nav tikai formālas tikšanās**. Tās ir neskaitāmas kopīgas iniciatīvas, paziņojumi un atbalsta vēstules, kas tiek parakstītas dažādos formātos – Baltijas valstis, NB8 un citi. Tā ir ikdienas saziņa un regulāra viedokļu apmaiņa. Un lielu lomu tajā spēlē cilvēciskie kontakti. Ar ASV Pārstāvju palātas spīkeru Maiku Džonsonu esmu tikusies vairākas reizes. 2024.gadā trijatā ar pārējiem Baltijas valstu spīkeriem **mums izdevās pārliecināt Kongresu** par kārtējās Ukrainas atbalsta paketes apstiprināšanu. Arī šogad kopā ar virkni Baltijas parlamentāriešu mēs vērsāmies pie ASV Kongresa **ar lūgumu pagarināt finansējumu Baltijas drošības iniciatīvai**. Tāpēc brīdī, kad ASV Kongresa spīkers kopā ar citu mūsu ciešu sabiedroto - Izraēlu vērsās pēc atbalsta, lai nominētu ASV prezidentu Nobela miera prēmijai **es nešaubījos ne mirkli** – šī iniciatīva ir jāatbalsta! **ASV ir un paliek mūsu stratēģiskais partneris!**

Mana pirmā ārvalstu vizīte šogad saskan ar mūsu **galveno ārpolitikas prioritāti - palīdzību Ukrainai**. Arī šogad tā saglabāsies vismaz 0,25% līmenī no IKP. Šis atbalsts reizē stiprina gan Ukrainas, gan mūsu drošību. Pēc sarunām ar mūsu draugiem Ukrainā, esmu pilnīgi pārliecināta - **atbalstam Ukrainai jāklūst mērķētākam** – koncentrējot to jomās, kas Ukrainai visvairāk nepieciešamas. Aukstajos ziemas mēnešos, kad agresors cenšas Ukrainas tautu nosaldēt, visvairāk nepieciešams atbalsts enerģētikas infrastruktūrai, īpaši ģeneratori. **Uz šādu mērķētu rīcību mums ir jāaicina arī citas valstis**. Nevar nepieminēt, ka atbalsts Ukrainai ir arī investīcija mūsu ekonomikas attīstībā. **Mums ir ļoti strauji augoša militārā un drošības industrija** (*droni, signāla slāpēšanas sistēmas, bruņumašīnas, dažāda veida ekipējums*), kas jau šodien apgādā gan mūsu bruņotos spēkus, gan sniedz neatsveramu palīdzību Ukrainai cīņā pret agresoru.

Arī šajā jomā mums **ir jākoordinē sava rīcība** – gan iesaistot Latvijas Investīciju un attīstība aģentūras pārstāvjus, militāros un nozaru atašejus, kā arī uzņēmējus un tos apvienojošās organizācijas. **Nepieciešams likvidēt birokrātiskos šķēršļus**. Iespējami drīzāk **jāisteno Eiropas Savienības līmeņa iniciatīva par Militāro Šengenas zonu**, kas nodrošinātu ātrāku karavīru, militārās tehnikas, kā arī militārās industrijas komponentu kustību iekšējā tirgū.

Ar Ukrainas līderiem esam pārrunājuši atbalstu eksporta licenču izsniegšanā viņu vadošajiem militārās ražošanas uzņēmumiem, kas vēlas veidot ražotnes Latvijā. **Būtiska ir arī zinātnes un tehnoloģiju sasaiste**, lai attīstītu pilnu potenciālu aizsardzības industrijas jomā. Mūsu gadījumā tie ir gan satelīti, gan telekomunikācijas, gan arī nemitīgas inovācijas nozarē. To esmu uzsvērusi jau iepriekš – lai nodrošinātu integrētu militāro un ekonomisko transporta plūsmu Eiropā, **Latvijai un tās pārstāvjiem ir jāveicina transporta tīkla uzlabošana Baltijas – Ziemeļu virzienā**, kā arī vilciena satiksmes savienošanā ar Ukrainu Melnās jūras virzienā.

Meierovica ideja par Baltijas reģiona Antanti vai ciešāku valstu bloku kļūst īpaši aktuāla ģeopolitisko satricinājumu laikā. **Mums jādomā par ciešāku integrāciju un drošības sadarbību starp Baltijas un Ziemeļvalstīm**, kā arī tuvajiem kaimiņiem - Poliju un Vāciju. **Nelielām valstīm starptautiskajā politikā draugu nevar būt par daudz**. Mums ir jāattīsta un jāiegulda gan Baltijas jūras, gan transatlantiskajās drošības partnerībās.

Šobrīd mēs esam **labākā un drošākā ģeopolitiskajā situācijā** nekā pirms Otrā pasaules kara. Mēs esam NATO, Latvijā dienē NATO Daudznacionālā brigāde Kanādas bruņoto spēku vadībā, kurā pārstāvēti arī Albānijas, Čehijas, Dānijas, Itālijas, Islandes, Melnkalnes, Polijas, Slovākijas, Slovēnijas, Spānijas, Ziemeļmaķedonijas, Zviedrijas un Latvijas karavīri.

Vēlos pateikt lielu paldies ikvienam karavīram, kas dienē Latvijā un sniedz ieguldījumu mūsu valsts drošībā un aizsardzībā! **Augstu novērtējam Kanādas lēmumu** pagarināt savu karavīru uzturēšanās mandātu Latvijā līdz 2029. gadam. Vienlaikus, esot kaimiņos agresorvalstīm, **mums ir jābūt modriem**. Tikai kopā ar reģiona valstīm spējam apkarot hibrīduzbrukumus gan Baltijas jūrā, gan mūsu gaisa telpā.

2026.gadā viens no globālajiem ārpolitikas mērķiem ir **pilnvērtīgi realizēt “miers caur spēku” pieeju** un piespiest agresoru sēsties pie sarunu galda. **Sankcijas strādā**, bet tās nemitīgi jāstiprina. Mums Eiropā jāspēj vienoties gan par agresoram iesaldēto finanšu līdzekļu nodošanu

Ukrainas attīstībai, gan arī bezkompromisa sankcijām pret visām enerģētikas, finanšu un militārās industrijas kompānijām, kas tieši pilda agresora valsts kasi.

Mēs Eiropā nevaram teikt, ka esam izdarījuši visu Ukrainas atbalstam, Aizvien neesam spējuši iedarbināt sekundārās sankcijas pret tiem, kas turpina atbalstīt karu. Tāpat, **Eiropas balsij jābūt daudz stiprākai un koordinētākai** arī agresorvalstu izolācijā, aizliedzot dalību starptautiskos sporta un kultūras forumos.

Saeimas kā parlamentārās demokrātijas centra pienākums ir **stiprināt demokrātiskās vērtības** pašu mājās un arī ārpus Latvijas. Nu jau teju katras jaunas vēlēšanas Eiropā saskaras ar agresorvalsts tiešu vai netiešu ietekmi. **Nebūsim naivi** domājot, ka gaidāmās Saeimas vēlēšanas oktobrī būs izņēmums. Tāpēc, mums atbilstoši jāgatavojas, stiprinot gan savu vēlēšanu infrastruktūru, gan sabiedrības noturību. Mēs **atbalstām ES paplašināšanos un esam atvērti jaunu valstu dalībai**. No savas pieredzes mēs labi zinām, ka pats integrācijas process veicina demokrātisko vērtību izplatību un mazina kaitniecisko spēku ietekmi sabiedrībā.

Aizvadītajā gadā īpaši **vēlos uzsvērt Moldovas, Melnkalnes, Albānijas un Ukrainas progresu** Eiropas Savienības reformu veikšanā. Ļoti ceram uz pozitīvu virzību arī citām ES kandidātvalstīm. Esam gatavi palīdzēt ar reformu pieredzi. To vienmēr atgādinu saviem kolēģiem no citām valstīm. Esam gandarīti par Azerbaidžānas un Armēnijas miera līguma parafēšanu aizvadītajā gadā. **Tas normalizē situāciju Dienvidkaukāza reģionā, mazina Krievijas ietekmi** un paver jaunas iespējas ekonomiskajai attīstībai.

Pagājušajā gadā kopā ar pārējo NB8 valstu spīkeriem bijām klāt vēsturiskā brīdī, kad Armēnijas parlaments konceptuāli balsoja par ilgtermiņa mērķi integrēties Eiropas Savienībā. Tas ir būtisks signāls **armēņu tautas redzējumam par sevi kā daļu no Eiropas saimes**. Priecājos arī, ka *airBaltic* šogad atsāks tiešos reisus uz Erevānu. Būtiska sadaļa integrācijai Eiropas Savienībā ir cilvēciskajiem kontaktiem un biznesa sakariem. Loģisks solis nākotnē būtu arī vēstniecības atvēršana..

Nedrīkstam aizmirst par citiem mūsu draugiem. Mums jāturpina sniegt **atbalsts demokrātiskajiem spēkiem Gruzijā**. Mēs nedrīkstam zaudēt šo Latvijai tuvo valsti un atstāt to prokremlisko spēku varā.

Latvijai ļoti svarīgs ir nākamais ES Daudzgaļu budžets. Mūsu **interesu lobēšana jābūt savlaicīgi**. Sprotams, ka galvenās prioritātes ir aizsardzība, kohēzija un reģionālās savienojamības veicināšana. Vienlaikus, mums visiem kopā – parlamentam, valdībai, diplomātiem un nozaru atašeiem jāpanāk, lai Latvijas lauksaimnieki nākamajā daudzgaļu budžetā **saņemtu godīgus, vismaz vidējā līmeņa tiešmaksājumus**. Mums jāpanāk, lai kohēzija un lauksaimniecība tiktu ietvertas dažādās aploksnēs, lai mūsu lauksaimnieki nepaliktu bešā.

Noslēgumā es vēlētos **pateikt lielu paldies visiem Latvijas diplomātiem** Latvijā un ārvalstīs. Jūsu **ieguldījums** Latvijas interešu aizstāvēšanā šajā neskaidrības un nenoteiktības laikmetā ir **īpaši svarīgs**.

Pirms 105 gadiem Meierovics un viņa komanda ar diplomātiskiem manevriem panāca Latvijas valsts atzīšanu. Šodien mūsu diplomāti **spēlē augstākajā līgā, sēžot pie galda ANO Drošības padomē** un pārstāvēt mūsu viedokli par globāli nozīmīgiem jautājumiem.

Paldies!